

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/251/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116208252
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7116208252.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Táne Veščičíkovej a JUDr. Aleny Mikovej, v spore žalobcu: P. C., O., M. XX, nar. X.X.XXXX, zastúpeného advokátkou JUDr. Slávka Kováčová, Košice, Štúrova 20, proti žalovanej: N. M., rod. O., O.G., S. XX, nar. XX.XX.XXXX, zastúpenej advokátom JUDr. Rudolf Bezák, Košice, Krmanova 14, o 15 000 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 15C/104/2016 - 309 zo 4. augusta 2020

rozhodol:

M e n í rozsudok vo vyhovujúcom výroku tak, že žalobu z a m i e t a .
Žalovanej proti žalobcovi p r i z n á v a nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Predmetom konania je zaplatenie 15 000 € s príslušenstvom uplatnených titulom vydania bezdôvodného obohatenia. K bezdôvodnému obohateniu na strane žalovanej malo dôjsť tým, že na základe neplatnej zmluvy z 23.2.2015 o pôžičke na 25 000 € žalobca ako veriteľ v prospech žalovanej ako jedného z dlžníkov na jej bankový účet vedený v Tatra banke, a.s. 24.4.2015 poukázal 15 000 €, ktoré žalovaná ani jej manžel (druhý dlžník) nevrátili ani v dohodnutej lehote splatnosti (do 6 mesiacov od prevzatia, t. j. do 24.10.2015) a ani neskôr. Dôvod neplatnosti zmluvy o pôžičke spočíval v tom, že táto nebola riadne podpísaná druhou zmluvnou stranou, žalobca mal za to, že došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu, pretože podpisy dlžníkov, hoci sa javili, že sú úradne overené pred Mestským úradom Moldava nad Bodvou, v skutočnosti boli sfalšované dcérou žalovanej N. S., čo má za následok aj absolútnu neplatnosť zmluvy.

2. Okresný súd Košice I v poradí prvým rozsudkom vo veci č. k. 15C/104/2016 - 147 z 5.6.2018 vyhovel žalobe o zaplatenie istiny 15 000 €, ale titulom pôžičky (§657 a nasl. o. z.) a žalobu o úroky z omeškania zamietol. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že 13.2.2015 (správne 23.2.2015 - pozn. odvolacieho súdu) medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou a jej manželom ako dlžníkmi bola uzatvorená zmluva o pôžičke podľa §657 a nasl. o. z., predmetom ktorej bolo požičanie 25 000 €. Dlžníci sa zaviazali pôžičku veriteľovi vrátiť riadne a včas najneskôr do 6 mesiacov odo dňa jej prevzatia bezhotovostným prevodom na bankový účet veriteľa, t. j. najneskôr do 24.10.2015. Žalobca so žalovanou a s jej dcérou pred uzavretím zmluvy o pôžičke sa nepoznali, o poskytnutie spoločnej pôžičky pre svoju známu N. S. (dcéra žalovanej) žalobcu vo februári 2015 oslovil jeho známy W. E. s tým, že on sám jej požičia 10 000 € a žalobca nech jej požičia 15 000 €. Žalobca s poskytnutím pôžičky pre N. S. súhlasil, vyhotovil písomnú zmluvu o pôžičke na 25 000 €, na základe ktorej v tomto spore uplatňuje svoje právo na vrátenie predmetných 15 000 €. Podľa osvedčovacej knihy pod č. 584/15 a pod č. 585/15 zmluvu o pôžičke pred Mestským úradom Moldava nad Bodvou 23.2.2015 podpísali Y. M.X. Y. N. M., totožnosť dlžníkov bola overená preukazmi totožnosti č. B. XXX XXX a č. B. XXX XXX. Podľa výpisu z

účtu v Tatra banke, a.s. na základe platobného príkazu žalobcu 24.4.2015 z jeho účtu na účet vedený v tej istej pobočke danej banky na meno žalovanej (č. XXXXXXXXXXX) bolo vložených 15 000 €, dlžníci pôžičku nevrátili. Neskôr znaleckým dokazovaním v trestnom konaní sa preverilo, že podpisy dlžníkov na zmluve o pôžičke nie sú pravé. N. S. 15.7.2016 písomne čestne prehlásila, že sporných 15 000 €, ktoré na bankový účet jej matky takto v uvedený deň boli prevedené žalobcom, z tohto účtu vybrala ona, pričom išlo o pôžičku dojednanú a poskytnutú zo strany žalobcu v jej prospech.

3. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenia §657 a 658 o. z. uzavrel, že predmetom konania je vrátenie 15 000 € titulom pôžičky na základe písomne uzatvorenej zmluvy o pôžičke z 13.2.2015 medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou a jej manželom ako dlžníkmi. Vyhodnotil, že zmluva obsahuje všetky zákonom stanovené podstatné náležitosti zmluvy o pôžičke (dohoda o prenechaní a reálnom odovzdaní druhovo určenej veci, záväzok vrátiť vec rovnakého druhu, určenie času vrátenia), a preto konštatoval, že z tohto hľadiska zmluva je platným dvojstranným záväzkovo právnym vzťahom, i keď dodatočne znaleckým dokazovaním sa zistilo, že podpisy na zmluve nie sú podpismi dlžníkov. Vzhľadom na to, že žalovaná porušila svoju zmluvnú povinnosť vrátiť žalobcovi poskytnutú pôžičku 15 000 €, súd na splnenie tejto povinnosti ju preto zaviazal predmetným rozsudkom konštatujúc pritom, že nepovažoval za podstatné, kto požičaná sumu z účtu vybral, kto ju použil a na aký účel. Námietku žalovanej v tomto smere vyhodnotil preto ako neopodstatnenú.

4. Na odvolanie žalovanej odvolací súd uznesením sp. zn. 1Co/5/2019 z 29.1.2020 rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. S prihliadnutím na všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o uzatváraní zmlúv ako dvojstranných právnych úkonov (§43a a nasl.) odvolací súd majúc na zreteli, že jednou z podmienok platného uzatvorenia zmluvy je prijatie návrhu na jej uzavretie druhou zmluvnou stranou, čo platí aj v prípade zmluvy o pôžičke bez ohľadu na skutočnosť, že táto je reálnou zmluvou, ku ktorej dovŕšeniu dochádza až reálnym poskytnutím peňažných prostriedkov, vyslovil, že samotným poskytnutím peňažných prostriedkov bez predchádzajúcej fázy spočívajúcej v poskytnutí návrhu na uzavretie zmluvy a následného prijatia tohto návrhu, nemôže dôjsť k platnému uzavretiu zmluvy o pôžičke. Označil preto za nelogické závery súdu prvej inštancie, keď tento na jednej strane konštatoval, že žalovaná ani jej manžel spornú písomne vyhotovenú zmluvu o pôžičke nepodpísali, v spore neboli pochybnosti o tom, že podpis žalovanej bol sfaľšovaný a na druhej strane v inej časti odôvodnenia rozsudku úplne nelogicky vyvodil záver o tom, že zmluva o pôžičke bola medzi stranami sporu uzavretá platne, čo odôvodňoval tým, že zmluva obsahovala všetky zákonom vyžadované náležitosti. Odvolací súd vyslovil ďalej, že samotný obsah zmluvy je bez právneho významu, pokiaľ druhá zmluvná strana nepotvrdila prijatie návrhu na jej uzavretie, a teda ani neprejavila vôľu takúto zmluvu uzavrieť a že vzhľadom na to, že nedostatok zhodného prejavu vôle žalobcu a žalovanej uzavrieť uvedenú zmluvu medzi stranami ani nebol sporným, ten vyplýval aj zo samotnej žaloby a ostatných skutkových tvrdení žalobcu, ktorý potvrdil, že o uzavretí takejto zmluvy so žalovanou nikdy ani nejednal a že pri poukázaní sporných peňažných prostriedkov na jej bankový účet jeho úmyslom bolo poskytnúť peňažné prostriedky dcére žalovanej N. S., a v tomto svojom zrušujúcom uznesení vyslovil preto pre súd prvej inštancie záväzný právny názor (§391 ods. 2 CSP), že za takejto situácie plnenie peňažných prostriedkov zo strany žalobcu nemôže byť právne hodnotené ako poskytnutie pôžičky žalovanej. S odôvodnením, že z vykonaného dokazovania vyplynuli jednoznačné skutkové závery aj o tom, že peňažné prostriedky vložené na účet žalovanej bezprostredne po ich vložení vybrala jej dcéra, čo znamená, že tieto nikdy sa nedostali do reálnej dispozície žalovanej, a táto o ich hodnotu nikdy sa preto ani nemohla bezdôvodne obohatiť, odvolací súd považoval za dôvodné aj tie námietky žalovanej, že nároku žalobcu nie je dôvodný ani titulom vydania bezdôvodného obohatenia.

5. Po vrátení veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súd prvej inštancie vyzval sporové strany, aby podrobne sa vyjadrili k právnym záverom vysloveným v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu, nariadil pojednávanie, na ktorom nevykonal žiadne dokazovanie a vo veci znova rozhodol, t. j. za totožného skutkového stavu v poradí druhým rozsudkom č. k. 15C/104/2016 - 309 zo 4.8.2020 rozhodol vo veci tak isto, t. j. znova vyhovel žalobe o zaplatenie istiny 15 000 €, žalobu o úroky z omeškania znova zamietol (hoci tieto už neboli predmetom konania, pretože o nich už bolo právoplatne rozhodnuté jeho predchádzajúcim rozsudkom) a úspešnému žalobcovi proti žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Pri svojom rozhodovaní súd vychádzal z nezmeneného skutkového stavu, aký zistil ešte pred prvým rozsudkom vo veci, už vykonané dôkazy opätovne vyhodnotil, pričom nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu vyslovený v jeho zrušujúcom uznesení napriek tomu, že

ním bol viazaný (§391 ods. 2 CSP). Preskúmanie tohto jeho rozsudku je predmetom tohto odvolacieho konania.

6. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku citoval ustanovenia čl. 11 ods. 4 a čl. 15 základných princípov Civilného sporového poriadku (princíp preferencie obsahu procesných úkonov sporových strán, princíp voľného hodnotenia dôkazov, ďalej jeho ustanovenia o skutkovom základe rozsudku (§215 ods. 1 a 2), o náležitostiach žaloby (§132 ods. 1), o prostriedkoch procesného útoku a prostriedkoch procesnej obrany (§149), o skutkových tvrdeniach (§150 ods. 1) a o popretí skutkových tvrdení protistrany (§151 ods. 1 CSP), ustanovenia Občianskeho zákonníka o náležitostiach právneho úkonu (§37 ods. 1), o prijatí návrhu na zmluvu (§43c ods. 1 a 2), o okamihu uzavretia zmluvy (§44 ods. 1), o zmluve o pôžičke (§657 a 658), zo všeobecných ustanovení záväzkového práva o záväzkovo právnom vzťahu a o vzniku záväzkov (§488 a 489) a zo zániku záväzkov o splnení dlhu (§559) a skutkový stav opísaný v 2. odseku tohto odôvodnenia vyhodnotil tak, že vzhľadom na to, že zmluva o pôžičke ním, žalovanou a jej manželom bola riadne podpísaná, pričom pravosť podpisov žalovanej a jej manžela ako dlžníkov v čase uzavretia zmluvy o pôžičke (23.2.2015) bola osvedčená Mestským úradom Moldava nad Bodvou v osvedčovacej knihe, žalobca nemal dôvod pochybovať o platnosti spornej zmluvy. Po zhrnutí relevantných výsledkov dokazovania a po ich vyhodnotení súd konštatoval, že na podklade dokazovania boli dostatočne hodnoverne preukázané skutkové a právne tvrdenia žalobcu nielen v otázke podpísania písomne vyhotovenej zmluvy o pôžičke, v otázke prevodu finančných prostriedkov, ale aj v otázke prevzatia finančnej hotovosti z bankového účtu žalovanej vo výške 15 000 € dcérou žalovanej.

7. Vyhodnotením všetkých výpovedí a skutočností, ktoré odzneli pred súdom prvej inštancie, pre tento súd bolo dostatočne preukázané, že zmluva o pôžičke bola podpísaná všetkými zmluvnými stranami a súčasne boli odovzdané finančné prostriedky žalobcom na účet žalovanej, ktorá prejavila vôľu, aby s nimi nakladala jej dcéra. Pravdivosť výpovede žalobcu súd mal overenú po vzájomnej konfrontácii jednotlivých dôkazov, ako aj vo vzájomných časových súvislostiach. Konštatoval, že žalovaná neprodukovala ani nenavrhovala žiadne „protidôkazy“ spôsobilé vyvrátiť tvrdenia žalobcu, pričom ju ťažilo dôkazné bremeno. Zmluva o zriadení záložného práva a ani dohoda o urovaní nemôžu preukázať neplatnosť tejto konkrétnej zmluvy o pôžičke. Súd zdôraznil, že žalobca preukázal uzavretie písomnej zmluvy o pôžičke ako reálneho kontraktu, bremeno tvrdenia uniesol preukázaním písomnej zmluvy o pôžičke, preukázaním platobného príkazu z 24.4.2015 a výpismi zo svojho bankového účtu. Súd ďalej konštatoval, že proces kontraktácie zmluvného vzťahu podľa ustanovenia §43 a nasl. o. z. v spojení s §657 o. z. medzi účastníkmi zmluvy bol ukončený 13.2.2015, keď došlo k podpisu zmluvy o pôžičke zmluvnými stranami a podľa súdu týmto dňom boli splnené všetky zákonom stanovené podstatné náležitosti právneho úkonu. Podľa právneho názoru súdu prvej inštancie pre posúdenie sporu podstatné bolo, že žalobca na účet žalovanej poslal finančné prostriedky, zmluva o pôžičke bola preto reálne uzatvorená podľa §657 o. z., žalovaná ako jediná mohla disponovať s finančnými prostriedkami na svojom bankovom účte, resp. dať súhlas akejkoľvek inej osobe na dispozíciu s ním, v dôsledku čoho peňažné prostriedky poskytnuté žalobcom nikdy sa nedostali do reálnej dispozície žalovanej, lebo z účtu ich vybrala dcéra žalovanej ako disponent k bankovému účtu žalovanej.

8. Po opätovnom právnom posúdení veci súd prvej inštancie v priamom rozpore so záväzným právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v jeho zrušujúcom uznesení (§391 ods. 2 CSP) zotrval na svojom právnom závere, že sporná zmluva o pôžičke nielenže obsahuje všetky zhora v tomto odôvodnení rozsudku už zmienené podstatné náležitosti zmluvy o pôžičke ustanovené v §657 o. z., ale že táto zmluva o pôžičke je aj platná, a to s odôvodnením, že ňou medzi žalobcom a žalovanou vznikol dvojstranný záväzkovo právny vzťah a konštatujúc, že žalovaná porušila svoju zmluvnú povinnosť vyplývajúcu jej z tejto platnej zmluvy vrátiť žalobcovi poskytnutú pôžičku vo výške 15 000 €, na jej splnenie ju preto zaviazal. Na základe týchto záverov a citovaných zákonných ustanovení súd žalobe žalobcu vyhovel v rozsahu prisúdenia istiny, pretože žalobu v tomto rozsahu považoval za dôvodnú.

9. S odôvodnením, že žalobca v priebehu celého konania nešpecifikoval, či žiada úroky (§685 ods. 1 o. z.) alebo úroky z omeškania (§517 ods. 2 o. z.), pričom nešpecifikoval ani výšku príslušenstva a ani obdobie, za ktoré toto príslušenstvo žiada, súd zamietol žalobu v rozsahu príslušenstva. O trovách konania s odkazom na ustanovenie §255 ods. 1 CSP v súlade so zásadou úspechu vo veci súd nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % priznal v spore plne úspešnému žalobcovi proti neúspešnej žalovanej.

10. Proti vyhovujúcemu výroku rozsudku žalovaná podáva odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. Odvolateľka súdu prvej inštancie vytýka svojvoľnosť a nepredvídateľnosť jeho rozhodnutia i jeho postupu, ktorý nielenže odignoroval právny názor odvolacieho súdu vyjadrený v zrušujúcom uznesení sp. zn. 1Co/5/2019, čím porušil kasačnú záväznosť zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu a tiež tým porušil právo žalovanej na spravodlivý proces, ale odignoroval aj zhodné tvrdenia strán v spore a rozhodol v rozpore so skutkovým a právnym stavom tak, ako ho tvrdil žalobca vo svojej žalobe, keď priznal, že bol uvedený do omylu, keďže zmluva nebola riadne podpísaná druhou zmluvnou stranou, a teda že plnil bez právneho dôvodu. Táto žalobcom tvrdená skutočnosť, že žalovaná zmluvu o pôžičke nikdy nepodpísala, medzi stranami nebola pritom ani spornou, naopak žalovaná ju potvrdila vo svojej výpovedi, ako aj vo svojich písomných podaniach adresovaných súdu. Úvahy súdu prvej inštancie, ktoré ho viedli k záveru o platnosti zmluvy o pôžičke pre žalovanú sú preto nepochopiteľné. Právny úkon ako prejav vôle predpokladá tak existenciu vôle, ako zároveň aj jej právne relevantné prejavenie v predmetnej zmluve, pričom v danom prípade zo strany žalovanej ani jedna z týchto podmienok splnená nebola, pretože zmluva o pôžičke nebola prejavom jej vôle. Z teoreticko-právneho hľadiska podľa odvolateľky ide preto o ničotný, neexistentný právny úkon, s ktorým pozitívne právo spája totožné účinky, ako je to v prípade absolútne neplatného právneho úkonu a skutočnosť, že písomné vyhotovenie ničotnej zmluvy o pôžičke formálne obsahuje všetky náležitosti pre zmluvu o pôžičke ustanovené v §657 a nasl. o. z., nie je preto nijako významná.

11. Pokiaľ ide o nárok žalobcu titulom vydania bezdôvodného obohatenia, podľa odvolateľky v tomto smere rovnako došlo k ignorovaniu záväzného právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v jeho zrušujúcom uznesení. Žalovaná poukazuje na to, že žalobca v priebehu tohto súdneho konania viackrát potvrdil, že jeho úmyslom od počiatku bolo poskytnúť pôžičku dcére žalovanej, od počiatku sa dojednával výlučne s dcérou žalovanej, ktorú aj informoval o tom, že na bankový účet vložil 15 000 €, ktoré dcéra žalovanej z účtu vzápätí aj vybrala. Žalovaná nad týmito peniazmi nikdy nemala kontrolu, pretože za ten okamih, čo tam boli vložené, sa o nich dozvedieť objektívne nemohla, tobôž nemohla nimi disponovať. Žalovaná na úkor žalobcu sa preto bezdôvodne neobohatila, jej majetok v príčinnej súvislosti s konaním žalobcu nijako sa nezväčšil. Žalovaná nemôže zodpovedať za to, že jej dcéra od žalobcu vylákala peniaze tak, že tento ich bez vedomia a súhlasu žalovanej vložil na jej účet, pokiaľ dcéra žalovanej ich následne z účtu žalovanej obratom vybrala, a to s vedomím a za prítomnosti žalobcu.

12. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu protistrany navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Citovaním z odôvodnenia napadnutého rozsudku žalobca si osvojuje právne úvahy a závery súdu prvej inštancie o reálnom uzavretí zmluvy o pôžičke podľa §567 o. z. samotným zaslaním sporných 15 000 € na bankový účet žalovanej a o „vine“ žalovanej za to, že k tomuto účtu zriadila dispozičné právo v prospech svojej dcéry. Skutočnosť, že žalobcom poskytnuté finančné prostriedky nikdy sa nedostali do reálnej dispozície žalovanej, z pohľadu žalobcu je irelevantná vzhľadom na to, že tieto prostriedky poslal na účet žalovanej a ona jediná mohla disponovať prostriedkami na svojom účte, prípadne dať súhlas niekomu inému na dispozíciu s ním, avšak v tom prípade si musela byť vedomá skutočnosti, že finančné prostriedky, ktoré sú na jej účte, môže z účtu vybrať disponent.

13. Žalovaná v odvolacej replike a žalobca v odvolacej duplike, ktoré v konaní urobili, zopakovali svoje tvrdenia a každý z nich argumentoval v prospech správnosti toho vlastného právneho názoru tým, čo v konaní prezentovali už aj pred súdom prvej inštancie s tým rozdielom, že žalobca zmenil časť svojho skutkového tvrdenia tak, že pred uzavretím zmluvy „s dcérou žalovanej nejednal, stále bola reč iba o tom, že matka chce požičať finančné prostriedky pre svoju dcéru“.

14. V elektronickom podaní z 15.12.2020 žalovaná v reakcii na odvolaciu dupliku žalobcu citujúc zo súdneho spisu poukazuje na to, že žalobca vo svojom poslednom podaní neuvádza pravdu a konkrétne uvádza, v ktorých podaniach, resp. v ktorých svojich výpovediach žalobca aj opakovane tvrdil presný opak toho, čo posledne uviedol vo svojej odvolacej duplike, t. j. počas celého konania tvrdil, že o pôžičke jednal len s dcérou žalovanej a potvrdil svoju vedomosť aj o tom, že pôžička mala byť poskytnutá tejto osobe, a nie žalovanej.

15. K danému podaniu žalovanej žalujúca strana, ktorej toto bolo doručené na vedomie, sa už nevyjadřila. Žiadna zo strán ďalšie podanie vo veci neurobila.

16. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania a tiež viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez nariadenia pojednávania preskúmal rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné (§34 a 355 a nasl. CSP o odvolaní). Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu odvolací súd postupom podľa §388 CSP preto zmenil, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

17. Rozsudok odvolacieho súdu verejne bol vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 23.2.2022 o 9.35 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202/II. poschodie. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku od 17.2.2022 boli zverejnené na úradnej tabuli a tiež na webovej stránke odvolacieho súdu (§219 ods. 1 a 3, za použitia §378 CSP).

18. Zamietavý výrok rozsudku odvolaním dotknutý nie je, tento výrok nadobudol preto právoplatnosť a z toho dôvodu nemohol byť predmetom odvolacieho prieskumu. Predmetom odvolacieho prieskumu je iba vyhovujúci výrok o povinnosti žalovanej žalobcovi titulom pôžičky poskytnúť peňažné plnenie v rozsahu 15 000 € spolu so záväsiacim výrokom o nároku na náhradu trov konania (§367 CSP).

19. Po oboznámení sa s obsahom spisu a s výsledkami vykonaného dokazovania odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie ním zistený skutkový stav, ako tento je uvedený v 2. odseku tohto odôvodnenia vyhodnotil síce správne, po právnej stránke ho však neposúdil správne, pokiaľ dospel k záveru, že posudzovaná zmluva o pôžičke bola uzavretá platne a že bola uzavretá medzi zmluvnými stranami. Navyše tento záver súd prijal porušením kasačnej záväznosti zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, v ktorom tento vyslovil svoj, pre súd prvej inštancie záväzný právny názor (§391 ods. 2 CSP), že za situácie, akou je táto, keď v zmluve, na základe ktorej v tomto súdnom konaní žalobca uplatňuje právo na peňažné plnenie, nie je prejavená vôľa žalovanej, pretože táto spornú zmluvu nepodpísala, t. j. túto neuzavrela, plnenie peňažných prostriedkov zo strany žalobcu nemôže byť hodnotené ako poskytnutie pôžičky žalovanej. Neobstojí preto právny záver súdu prvej inštancie, že proces kontraktácie bol zavŕšený medzi zmluvnými stranami. Vzhľadom na to, že o zmluve, v ktorej ako dlžník uvedením jej osobných identifikačných údajov je deklarovaná žalovaná, pričom o spornej zmluve táto vôbec nevedela a zmluvu za ňu sfaľšujúc jej podpis podpísal niekto iný, bez ohľadu na to, aký bol obsah zmluvy a aké povinnosti „pre žalovanú“ z tejto zmluvy vyplývali a bez ohľadu na to, či žalobca (ne)mal a odkedy dôvod pochybovať o pravosti podpisu druhej zmluvnej strany na predmetnej zmluve a kedy sa dozvedel, že zmluvu nepodpísala žalovaná, táto zmluva je absolútne neplatná, pretože pri jej podpise nedošlo k zhodnému prejavu vôle žalobcu a žalovanej ako zmluvných strán túto zmluvu uzavrieť. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada aj bez návrhu (ex offa), táto pôsobí priamo zo zákona (ex lege), a to od samého počiatku (ex tunc) a bez ohľadu na to, či sa jej niekto dovolal; preto právne účinky, t. j. subjektívne občianske práva a občianskoprávne povinnosti z takto absolútne neplatného právneho úkonu nevznikli. Podľa platného právneho stavu absolútna neplatnosť právneho úkonu nemožno spätne zhojiť ani dodatočným schválením (ratihabíciou) ani odpadnutím vady prejavu vôle (tzv. konvalidácia).

20. Pokiaľ súd prvej inštancie argumentoval, že k uzavretiu zmluvy došlo samotným reálnym poskytnutím peňažných prostriedkov z účtu žalobcu na účet žalovanej, a preto sporná zmluva je uzavretá platne, znova ide o porušenie kasačnej záväznosti zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu (§391 ods. 2 CSP), pretože odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení vydaným v tejto veci jednoznačne vyslovil aj ten pre súd prvej inštancie záväzný právny názor, že samotné poskytnutie peňažných prostriedkov bez predchádzajúcej fázy spočívajúcej v poskytnutí návrhu na uzavretie zmluvy a následnom prijatí tohto návrhu jeho adresátom, nemôže dôjsť k platnému uzavretiu zmluvy o pôžičke.

21. Uvedené znamená, že súd prvej inštancie pri vyslovení svojho záveru o platnom uzavretí zmluvy opomenul prihliadnúť na tú aj ním v konaní zistenú a medzi stranami nespornú skutočnosť, že žalovaná zmluvu nepodpísala, a nebola v nej preto prejavená jej vôľa.

22. Pokiaľ žalobca poskytol peňažné plnenie na základe tejto zmluvy o pôžičke, ide preto o plnenie z neplatného právneho úkonu, čo v zmysle §451 ods. 2 o. z. je bezdôvodným obohatením. V zmysle §451 ods. 1 o. z., kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Neobstojí preto ani ten záver súdu prvej inštancie, že podstatným pre rozhodnutie v tejto veci je len to, komu patril bankový

účet, na ktorý žalobca z neplatného právneho úkonu plnil, a nie to, kto týmito peniazmi získanými od žalobcu skutočne disponoval. Vychádzajúc zo znenia citovaného §451 o. z. pre rozhodnutie v tejto veci je podstatným práve to, kto je tým subjektom, kto sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil, t. j. kto z jeho plnenia profitoval. Vykonaným dokazovaním v tomto spore nad akúkoľvek pochybnosť bolo preukázané, že na úkor žalobcu v danom prípade bezdôvodne sa obohatila práve dcéra žalovanej N. S., a nie žalovaná. Žalobca dispozičné právo N. S. nakladať so sporným bankovým účtom nespochybnil a nespochybnil ani fakt, že peniaze z účtu vybrala N. S., s ktorou on ako jedinou bol v predzmluvných jednaniach, a v prospech ktorej, ako žalobca aj sám uviedol, napokon aj plnil, keď 15 000 € na sporný bankový účet posielal/vkladal a ktorá týchto 15 000 € z tohto účtu, ku ktorému mala dispozičné právo, napokon aj vybrala, a to bez ohľadu na to, či o tom žalobca vedel alebo nie. Pokiaľ žalobca v poslednom štádiu tohto súdneho konania zmenil svoje skutkové tvrdenia v tom smere, že o pôžičke jednal so žalovanou, a nie s jej dcérou, ide zjavne o obranu účelovú, ktorá sa javí ako nepravdivá a je v rozpore nielen s tým, čo vo veci po skutkovej stránke žalobca o tomto uvádzal v priebehu celého súdneho sporu, ale aj s tým, čo o tomto v spore bolo preukázané, preto na ňu odvolací súd ako na zjavne účelovú a nepreukázanú neprihliadal.

23. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku postupom podľa §388 CSP z týchto dôvodov zmenil tak, že zamietol žalobu smerujúcu proti žalovanej, ktorá v zmysle §451 ods. 1 o. z. v tomto spore zo zhora uvedených dôvodov nie je pasívne vecne legitimovaná.

24. V tomto rozsudku, ktorým konanie končí, rozhodujúc podľa §396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s §225 ods. 1 CSP (zásada úspechu vo veci) odvolací súd žalovanej ako v spore v celom rozsahu úspešnej strane proti neúspešnému žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov, ktoré jej vznikli tak v prvoinštančnom, ako i v odvolacom konaní.

25. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie je prípustné, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie je prípustné aj vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

S výnimkou prípadov ustanovených v §429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).